tilsyne paa Murene, opildnende Heltene til endnu modigere Kamp. Sang og Pensel forherliger hendes Daad, der vel var et slaaende Bevis for, at ogsaa med Krigens Vaaben forstaar Kvinderne at forsvare deres Land.

Saaledes som Kvinderne nu kæmper for deres Rettigheder, saaledes var det, at det ungarske Folk maatte kæmpe med Vaaben i Haand for deres Forfatning. Bocskay, Bethlen, Thókóly, Rakoczy er alle lysende Stjerner fra denne mørke Tid. I Franz Rakoczy II ærer Ungareren Inkarnationen af sin frihedstørstende Folkebevidsthed. Rakoczy's Moder den ædle Ilona Zrinvi er ogsaa et uudsletteligt Billede af den ædleste kvindelige Dyd og det dristigste Mandsmod. Med Vaaben i Haand forsvarede hun i 3 Aar Fæstningen Muncács mod Østerrigs Hær og opdrog sine Børn med moderlig Offervillie.

Disse Ungarns Kampe, som hæmmede dets kulturelle Udvikling, sikrede det en uforgængelig Taknemmelighed af Vestens Kultur, som dets Offerberedthed har vogtet mod Tyrkernes Invasion. I Belejringen af Fæstningerne udtømte Tyrkernes Kraft sig. — Gennem Ungarn kunde de ikke komme. Halvandet hundrede Aar værgede Ungarn sig i en dobbelt Kamp, mod Vest: for at forsvare sin egen Selvstændighed — mod Øst: for at danne en beskyttende Vold om den europæiske Kultur. Henimod Slutningen af det 17. Aarhundrede begyndte Tyrkernes Kraft at aftage — dog ikke Østerrigernes Magtbegær. Vel indsaa Habsburgerne, at de satte deres egen Magt i Fare, om de ikke sluttelig med forenede Kræfter vilde trænge Tyrkerne ud af Landet. Baade Prins Eugen af Savoyen og Karl af Savoyen, Fyrster af Huset Habsburg, gav Ungarerne en hjælpende Haand og førte Landet til den sidste store Kamp. Og hvad fordrede vel de habsburgske Konger for denne Hjælp? Landdagen i 1686 anerkendte deres Arvefølgeret og ofrede det frie Kongevalg, saalænge der levede en mandlig Descendent af Huset. Et Grundlag for vort Retsforhold til Østerrig er Lovene for Landdagen i 1686, som danner en ny Overenskomst mellem det selvstændige Ungarn og Huset Habsburg. Derpaa kom en ny Overenskomst der atter brødes for at genoptage Kampen om Forfatningen. Kurutzer-Krigen hed denne lange Kamp, der i sine Enkeltheder danner et herligt Epos om en i Folkesangen foreviget Heltekamp, en sørgelig Forblødning, en Hendøen af Landets ædleste Kraft. Frantz Rakoczy II, Inkarnationen af den ungarske Frihedstrang, førte Kampen til den sidste Sejr. Landdagen i Onod erklærede, at Habsburgerne havde forbrudt deres Trone. Men ulykkelige Forhold hidførte en Katastrophe. Fürst Rakoczy, Ungarernes Afgud drog med sine Trofaste i Exil. Landet sluttede Fred med sin Hersker. Langsomt begyndte Landet at bygge op, hvad der var tabt under en 200 aarig Kamp mod 2 Sider. Kong Karl d. Tredie havde al Grund til at sikre sig Ungarns Venskab, thi ingen mandlig Descendent var der til at tage Kronen op, og Ungarns frie Kongevalg kunde atter indtræde i sin Ret. Da kaldte han Landdagen sammen i 1723 og med fri Beslutning blev der skaffet en Lov, som udvidede den kgl. Arveret til Spindesiden. Den højeste politiske Ret i Landet blev givet en Kvinde. Den dengang forskaffede Ret for *den Pragmatiske Sanktion,* som dengang gav Tronen til Kong Karls Datter — Maria Theresia — og til hendes Efterkommere, er nu det stærke Restgrundlag for vort Forhold til Østerrig. Habsburg opgav ikke sin Drøm om at kunne sammensmelte Ungarn med Østerrig. Landet tog det alvorligt med de givne Løfter og i 1740 besteg den unge Dronning Tronen og trængt af alle sine Naboer og forladt af sine østerrigske Arvelande, vendte hun sig til Ungarn for at faa Beskyttelse og Hjælp. Da var det ikke forgæves. Paa Landdagen i Poszony tænkte ingen paa den nu saa gunstige Lejlighed til at rive sig løs fra Huset Habsburg, de saa kun den Beskyttelse behøvende, betrængte Dronning. Maria Theresia var en mægtig og god Herskerinde, et lysende Bevis for at den politiske Ydelse kunde gives til en Kvinde. Hun var Ungarn taknemmelig. Hun grundede vort Universitet, hun giver Landet en territorial Tilvækst. Men det var ikke sand Kærlighed hun følte. Hun blev influeret af østerrigske Raadgivere, og det var altid Østerrigs Vel, der stod som det Første for hende. Den store Moder fulgte den endnu større Søn; Joseph den Anden. Under ham traadte Germaniseringstendentserne endnu stærkere frem. I god Tro at skulde nivellere Lænkerne, Confessionerne og løse Nationaliteterne, haabede han at kunne hidføre, at Landene følte sig som Brødre. Ungarn holdt sig tro til sine Herskere, og da Adelen i Aaret 1809 modstod Napoleon, er det Bevis baade paa Troskab og Kraft. Faa Aar efter oplyste en Stjerne vor Nat. En gudbenaadet Fører førte i flammende Fædrelandskærlighed det trykkede Folk ud af Ørkenen til Kulturens højlovede Land. Det var Stephan Szechenyi. Hans Navn er det største og kun med en Bøn i Hjertet gentager Ungareren de utrolige Ydelser denne Forkæmper har skænket Ungarn.

Han tilførte sit Folk Vestens Kultur med eet Slag ved sit Geni's albetvingende Kraft. Hans dristige prophetiske Ord: »*Ungarn var ikke — men det vil blive!*« gav Folket Kraften til at kunne, hvad det vilde. Den utrolige Udvikling fra 1825 til 1848 er et vidunderligt Eksempel paa, hvad et Folk i hvem dets Urkraft slumrer formaar at yde i en klog og begejstret Førers Haand. Martsdagene i 1848 hører til Ungarns berømmeligste Blade af Historien om den menneskelige Frigørelse. Da man skulde bløde, dø for sin Frihed formaaede Ludwig Kossuth, Folkets geniale Afgud, at fylde Ungarn med grænseløs Begeistring. Da var det at Østerrig — ude af Stand til Kampen — lod det store Zsarriges Koloss styrte over os! »*Frihedens sidste Skanse falder og Ungarn bløder sig til Døde!*« saaledes skriver Tydsklands mest Frihedselskende Digter, Heinrich Heine, — da maatte en Hob af Mennesker ligge under indtil Mørket efter 11 Aars Nat blev et dæmrende Morgengry. En lysende Fører opstaar i Franz Deákes. Under Trykket af Bismarks Politik indseer Østerrig, at et fortrykt Ungarn er en daarlig Vaabenbroder og en slet Kammerat. Solferine og Königgrätz jevner Vejen for Ungarn. Forfatningen bliver beseglet af Franz Josef I. 8 Juni 1867. Under Jubel af de forsonede Folk bliver Franz kronet med den hellige Stephanskrone til Landets Konge.

Wu-Ting-Fang,

(tidligere Minister i Amerika),

sender Brev,

Wu-Ting-Fang, som før var chinesisk Minister i De Forenede Stater, har skrevet et Brev til Z. T. Lindsay i Omaha sigende: »at hvis Amerikanerne ikke skynder sig, saa vil Chinas Kvinder gaae til Stemmeurnen før Amerika«!

Mr. Lindsay og Wuh-Ting-Fang har været Venner lige siden Missisippi-Udstillingen, i hvilken de begge var stærkt interesserede, og de har siden den Tid korresponderet med mere eller mindre Regelmæssighed. Mr. Lindsay skrev nylig til Wu-Ting-Fang og spurgte ham om Stemmeretsbevægelsen i China? Han fortalte ham, at hans Hustru var meget interesseret i at høre herom, da hun havde været en af Grundlæggerne for det lige Stemmerets Forbund i Omaha. Wu-Ting-Fang svarede:

Til Z. T. Lindsay, Omaha, Neb.

3 Gordon Road, Chang Hi, China.

Kære Hr. Lindsay!

Det er ganske rigtigt, at jeg har taget en meget aktiv Del i den lige tilendebragte Revolution, hvilken — som De seer — er bleven kronet med Held. Det vil endnu tage nogen Tid at faae Flertallet af Befolkningen til at forstaa det praktiske Arbejde ved Bestyrelsen af en Republik. Vi er endnu Børn, men vi vil vokse og blive kraftige Ynglinger. Rom blev ikke bygget paa een Dag!

Et af Resultaterne af den skete Rejsning er, at vore unge Kvinder nu forlanger »Stemmeret for Kvinder«. I det nuværende Øjeblik har vi i Besøg her i denne By af to fremragende fremmede Stemmeretskvinder. Den ene er Mrs. C. Catt, en amerikansk Dame, Præsident for den Internationale Kvindestemmerets Alliance; og den anden er Mrs. Dr. A. Jacobs fra Holland, Præsident for Nederlandenes Forgrening af Alliancen. De kom og besøgte mig og min Hustru forleden Dag. De er lige blevne modtagne af vore Stemmeretsarbejdere, som gav dem en offentlig Reception. De gav vore Kvinder nogle forbausende Raad og opmuntrede dem til at blive ved med deres Bevægelse til de havde naaet hvad de stræbte efter!

De siger, at Mrs Lindsay bifalder denne Bevægelse, men De maa sige hende, at hvis ikke hun og hendes Søstre anstrænger sig mere med deres Arbejde, saa vil vore Kvinder komme foran dem. Vore Kvinde, er dog ikke gaaede saa vidt som de engelske Suffragister er, thi de har dog hverken slaaet Vinduer ud eller pryglet Premierministeren eller de andre Ministre i Regeringen; men de er gaaet ind i Nationalforsamlingen i Peking, har offentlig forlangt Stemmeret af Stænder-